

ZAKON O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA

I. OPĆE ODREDBE	2
II. JAVNO ARHIVSKO I REGISTRATURNI GRADIVO	3
1. Obveze stvaratelja i imatelja	3
2. Odabiranje	4
3. Predaja arhivskoga gradiva arhivu	4
4. Korištenje javnoga arhivskoga gradiva u arhivima	5
III. PRIVATNO ARHIVSKO GRADIVO	8
1. Obveze imatelja privatnoga arhivskoga gradiva	8
2. Promet privatnim arhivskim gradivom	9
IV. ARHIVSKA SLUŽBA	9
1. Osnivanje arhiva i sredstva za njihov rad	11
2. Upravljanje arhivom	12
3. Nadzor	13
V. HRVATSKO ARHIVSKO VIJEĆE	13
VI. STRUČNO OSOBLJE U ARHIVIMA	13
VII. KAZNENE ODREDBE	14
VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	15
Prijelazne i završne odredbe iz NN 65/09	16
Prijelazne i završne odredbe iz NN 46/17	16

ZAKON O ARHIVSKOM GRADIVU I ARHIVIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju: zaštita i uvjeti korištenja, čuvanje, uporaba i obrada arhivskoga gradiva, javna arhivska služba, te nadležnosti i zadaće arhiva.

Članak 2.

Arhivsko je gradivo od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.

Arhivsko i registraturno gradivo zaštićeno je bez obzira na to u čijem je vlasništvu ili posjedu, odnosno kod koga se nalazi, te je li registrirano ili evidentirano.

Na zaštitu arhivskoga gradiva primjenjuju se i propisi o zaštiti kulturnih dobara.

Članak 3.

Arhivsko su gradivo zapisi ili dokumenti koji su nastali djelovanjem pravnih ili fizičkih osoba u obavljanju njihove djelatnosti, a od trajnog su značenja za kulturu, povijest i druge znanosti, bez obzira na mjesto i vrijeme njihova nastanka, neovisno o obliku i tvarnom nosaču na kojem su sačuvani.

Zapisi ili dokumenti poglavito su spisi, isprave, pomoćne uredske i poslovne knjige, kartoteke, karte, nacrti, crteži, plakati, tiskovnice, slikopisi, pokretne slike (filmovi i videozapisi), zvučni zapisi, mikrooblici, strojnočitljivi zapisi, datoteke, uključujući i programe i pomagala za njihovo korištenje.

Arhivsko gradivo nastaje odabiranjem iz registraturnoga gradiva.

Registraturno gradivo jest cjelina zapisa ili dokumenata nastalih ili primljenih djelovanjem i radom pojedine pravne ili fizičke osobe.

Registraturno gradivo smatra se arhivskim gradivom u nastajanju, te se glede njegove zaštite primjenjuju odredbe ovoga Zakona i drugih propisa koji se odnose na arhivsko gradivo.

Imateljima arhivskoga i registraturnoga gradiva smatraju se pravne i fizičke osobe koje su vlasnici ili posjednici gradiva, koje njime upravljaju ili ga drže s bilo kojega naslova.

Stvarateljima arhivskoga i registraturnoga gradiva smatraju se pravne ili fizičke osobe čijim djelovanjem i radom ono nastaje.

Arhivi su ustanove za čuvanje, zaštitu, obradu i korištenje arhivskoga gradiva koje mogu biti javne i privatne.

Pismohrana je ustrojstvena jedinica u kojoj se odlaže i čuva arhivsko, odnosno registraturno gradivo do predaje nadležnom arhivu.

Odabiranje arhivskog gradiva je postupak kojim se iz registraturnog gradiva na temelju utvrđenih propisa odabire arhivsko gradivo.

Članak 4.

Arhivsko gradivo nastalo djelovanjem i radom pojedine pravne ili fizičke osobe čini cjelinu (arhivski fond) i u načelu se ne može dijeliti.

Registraturno gradivo može se dijeliti ili spajati zbog promjene unutarnjeg ustrojstva stvaratelja, prenošenja dijela ili svih njegovih poslova na drugog stvaratelja, zbog preuzimanja dijela ili svih poslova drugog stvaratelja, a uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnoga državnog arhiva.

Tijelo ili osoba koja donosi odluku o podjeli ili spajanju registraturnoga gradiva dužna je utvrditi imatelja za svaki dio ovako podijeljenoga ili spojenoga gradiva.

U slučaju sumnje je li neko gradivo arhivsko, muzejsko ili knjižnično, odlučuje ministar kulture.

II. JAVNO ARHIVSKO I REGISTRATURNO GRADIVO

Članak 5.

Javnim arhivskim ili registraturnim gradivom smatra se gradivo nastalo djelovanjem i radom tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne samouprave i uprave, javnih ustanova i javnih poduzeća, trgovačkih društava koja su nastala iz bivših javnih poduzeća, javnih bilježnika i drugih osoba koje obavljaju javnu službu ili imaju javne ovlasti (dalje: stvaratelji javnoga arhivskog i registraturnog gradiva).

Stvaratelji javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva dužni su o svom osnivanju, te o promjeni statusa i ustrojstva izvijestiti nadležni državni arhiv radi davanja mišljenja o postupanju s gradivom.

Nadležni državni arhiv utvrđuje popis stvaratelja i imatelja javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva na području svoga djelovanja.

Članak 6.

Javno arhivsko i registraturno gradivo je neotuđivo.

1. Obveze stvaratelja i imatelja

Članak 7.

Stvaratelji i imatelji javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva dužni su:

- savjesno ga čuvati u sređenom stanju i osiguravati od oštećenja do predaje nadležnom arhivu,
- dostavljati na zahtjev nadležnoga državnog arhiva popis gradiva i javljati sve promjene u svezi s njim,
- pribavljati mišljenje nadležnoga državnog arhiva prije poduzimanja mjera koje se odnose na njihovo gradivo,
- redovito odabirati arhivsko gradivo iz registraturnoga gradiva,
- omogućiti ovlaštenim djelatnicima nadležnoga državnog arhiva obavljanje stručnog nadzora nad čuvanjem njihova gradiva,
- pridržavati se uputa nadležnoga državnog arhiva glede zaštite gradiva.

Stvaratelji i imatelji javnoga registraturnoga gradiva dužni su, i nakon što je arhivsko gradivo odabrano, osigurati čuvanje onoga registraturnog gradiva u kojemu još nisu protekli rokovi čuvanja.

Članak 8.

Stvaratelji i imatelji javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva obvezni su osigurati primjeren prostor i opremu za smještaj i zaštitu gradiva.

Stvaratelji i imatelji javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva dužni su odrediti djelatnika odgovornoga za rad pismohrane, a po potrebi i djelatnika u pismohrani.

Djelatnici u pismohrani moraju imati najmanje srednju stručnu spremu i položen stručni ispit za djelatnika u pismohranama.

Ministar kulture donosi na prijedlog Hrvatskoga državnog arhiva Pravilnik o zaštiti i čuvanju arhivskoga i registraturnoga gradiva izvan arhiva i Pravilnik o stručnom usavršavanju i provjeri stručne osposobljenosti djelatnika u pismohranama.

Članak 9.

Ako imatelj javnoga arhivskog i registraturnog gradiva čuva gradivo nemarno ili nestručno, te postoji opasnost da ono bude oštećeno ili uništeno, nadležni će mu državni arhiv rješenjem naložiti da u ostavljenom roku provede mjere njegova sređivanja, popisivanja ili tvarne zaštite.

Ako istekom ostavljenoga roka imatelj ne provede naložene mjere, to će rješenje izvršiti nadležni državni arhiv na trošak imatelja.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka, žalba se podnosi Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 10.

Tijelo koje donese odluku o prestanku rada stvaratelja, odnosno imatelja javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva, dužno je odrediti novu pravnu osobu kao imatelja toga gradiva ili donijeti odluku o predaji gradiva nadležnom arhivu.

Tijelo, iz stavka 1. ovoga članka, dužno je obavijestiti nadležni državni arhiv o novom smještaju gradiva.

2. Odabiranje

Članak 11.

Stvaratelji i imatelji javnoga registraturnog gradiva redovito, po isteku roka za čuvanje određene vrste gradiva, odabiru iz njega arhivsko gradivo, prema uputama i uz odobrenje nadležnog arhiva.

Odabiranje se obavlja prema popisima što ih utvrđuju nadležni arhiv i imatelj.

Članak 12.

Postupak odabiranja arhivskoga gradiva, kao i potanji propisi o mjerilima, načinu vrednovanja, izradi popisa gradiva s rokovima čuvanja, redovnom provođenju i postupku odabiranja, utvrđuju se posebnim pravilnikom što ga donosi ministar kulture na prijedlog Hrvatskoga državnog arhiva.

Članak 13.

Stvaratelji i imatelji dužni su, nakon odabiranja, uništiti neodabrano (izlučeno) registraturno gradivo kojemu su protekli rokovi čuvanja. Pri uništavanju moraju se poduzeti mjere zaštite tajnosti podataka koji bi mogli povrijediti javni probitak ili probitak građana.

3. Predaja arhivskoga gradiva arhivu

Članak 14. (NN 46/17)

Stvaratelji i imatelji javnoga arhivskoga gradiva moraju predati to gradivo nadležnom državnom arhivu, a nadležni državni arhiv obavezan je preuzeti javno arhivsko gradivo u roku koji ne može biti dulji od 30 godina od njegova nastanka.

Prije predaje nadležnom arhivu, stvaratelji, odnosno imatelji, dužni su obaviti odabiranje i sređivanje gradiva.

Obveza predaje u roku iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na gradivo koje sadrži osobne podatke, kao i gradivo za koje je utvrđen stupanj tajnosti određen zakonom ili općim propisima o čuvanju tajnosti. Prigodom predaje arhivu, takvo se gradivo obvezno posebno označuje u popisu i navodi se rok dostupnosti javnosti.

Članak 15. (NN 46/17)

Stvaratelji i imatelji javnoga arhivskog gradiva dužni su ga predati nadležnom arhivu u izvorniku, sređeno, označeno, popisano, u zaokruženim cjelinama te tehnički opremljeno, u skladu s Pravilnikom o predaji arhivskoga gradiva arhivima.

Pravilnik o predaji arhivskoga gradiva arhivima donosi ministar kulture na prijedlog Hrvatskog državnog arhiva.

Arhiv će preuzeti gradivo i ako nisu zadovoljeni uvjeti iz ovoga članka, ako je to nužno radi zaštite i spašavanja gradiva od oštećenja ili uništenja.

Troškove predaje, uključujući sređivanje i izradu popisa, ukoliko ono nije ranije provedeno, snosi imatelj arhivskoga gradiva.

Članak 16.

Proizvođači filmova namijenjenih javnome prikazivanju, bez obzira u kojoj su tehnici filmovi snimljeni, dužni su u prvoj godini prikazivanja filma predati Hrvatskom državnom arhivu jednu nekorištenu kopiju svakoga proizvedenog filma s odgovarajućom dokumentacijom (scenarij, knjiga snimanja, ispis dijaloga, plakat i izbor fotografija).

Godinu dana nakon snimanja filma proizvođač je obavezan predati na trajno čuvanje izvorno gradivo snimljenoga filma (originalni negativni slike i tona).

Uvoznici filmova obvezni su po isteku licence filma predati Hrvatskom državnom arhivu najbolju kopiju svakoga filma, uvezenoga za javno prikazivanje.

Uvoznici videokazeta obvezni su predati Hrvatskom državnom arhivu na trajno čuvanje po jednu kopiju svakoga uvezenog filma.

Članak 17.

Ako osoba iz članka 15. i 16. ovoga Zakona ne ispuni utvrđene obveze, nadležni arhiv donijet će rješenje o odabiranju, sređivanju i predaji gradiva i izvršiti ga na trošak imatelja.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba se podnosi Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

4. Korištenje javnoga arhivskog gradiva u arhivima

Članak 18.

Pravo na korištenje javnoga arhivskog gradiva imaju svi korisnici pod jednakim uvjetima.

Članak 19. (NN 46/17)

Javno arhivsko gradivo dostupno je za korištenje svakome pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Za korištenje javnoga arhivskoga gradiva nakon isteka rokova dostupnosti koji su propisani ovim Zakonom nije potrebno navoditi svrhu, interes, pobude ili druge razloge.

Na korištenje privatnoga arhivskog gradiva u arhivima primjenjuju se odredbe o korištenju javnoga arhivskog gradiva, ako zakonom ili drugim propisom nije drukčije uređeno ili ako nije drukčije utanačeno u ugovoru, odnosno ispravi o predaji gradiva arhivu.

Članak 20. (NN 46/17)

Javno arhivsko gradivo u pravilu je dostupno za korištenje 30 godina nakon nastanka gradiva.

Javno arhivsko gradivo dostupno je za korištenje i prije isteka roka od 30 godina ako je od nastanka namijenjeno javnosti ili ako to odobri stvaratelj odnosno imatelj.

Javno arhivsko gradivo koje je označeno nekim od stupnjeva tajnosti dostupno je za korištenje po isteku roka od 50 godina od njegova nastanka, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Temeljem prijedloga Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost Vlada Republike Hrvatske odlukom će propisati rokove dostupnosti za javno arhivsko gradivo koje sadrži isključivo projektnu i tehničku dokumentaciju štićenih i vojnih objekata, industrijskih postrojenja, infrastrukturnih objekata i sl. ili podatke o prirodnim i strateškim bogatstvima Republike Hrvatske.

Članak 21. (NN 46/17)

Osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 100 godina od rođenja osobe na koju se osobni podatak odnosi ili deset godina od smrti osobe na koju se osobni podatak odnosi, pri čemu se rokom dostupnosti smatra onaj rok koji prvi istekne. Ako datum rođenja i datum smrti osobe nisu poznati ili je njihovo utvrđivanje povezano s nerazmjernim teškoćama i troškovima, osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje 70 godina od nastanka toga gradiva.

Osobni podaci iz stavka 1. ovoga članka su podaci određeni posebnim zakonom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

U slučaju davanja na korištenje javnoga arhivskoga gradiva koje sadrži osobne podatke prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka, nadležni državni arhiv poduzet će potrebne tehničke mjere radi prikrivanja identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose (anonimizacija), a korisnik će potpisati izjavu kojom se obvezuje da neće otkriti identitet osobe na koju se osobni podaci odnose ako mu je poznat na temelju dostupnih podataka.

Osobni podaci u javnom arhivskom gradivu dostupni su za korištenje prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka:

- ako korištenje arhivskoga gradiva zahtijeva osoba na koju se gradivo odnosi ili osoba koju ona ovlasti,
- ako je od nastanka namijenjeno javnosti,
- ako je osobni podatak osobe na koju se osobni podatak odnosi već postao dostupan javnosti ili je općepoznat,
- ako na to pristane osoba na koju se osobni podatak odnosi, odnosno poslije njezine smrti, njezin bračni drug, životni partner ili izvanbračni drug, potomak u uspravnoj liniji ili predak u uspravnoj liniji,
- ako je osoba na koju se osobni podatak odnosi sama ili putem druge osobe objavila taj podatak, odnosno ako je taj podatak poslije njezine smrti objavio ili dao objaviti njezin bračni drug, životni partner ili izvanbračni drug, potomak u uspravnoj liniji ili predak u uspravnoj liniji.

Tehničke mjere iz stavka 3. ovoga članka poduzimaju se tako da se izvorno gradivo ne ošteti ili uništi te da se nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka može u cijelosti koristiti.

Korisnik koji smatra da je dostupnost osobnih podataka u javnom arhivskom gradivu ograničena protivno odredbama ovog članka ima pravo podnijeti zahtjev za prestanak tehničkih mjera zaštite osobnih podataka te je dužan zahtjev obrazložiti. U slučaju odbijanja zahtjeva iz ovog stavka, ravnatelj nadležnog arhiva u roku od osam dana od podnošenja zahtjeva donosi pisano obrazloženo rješenje protiv kojeg je dopuštena žalba povjereniku za informiranje.

Članak 21.a (NN 46/17)

Ovim se člankom uređuje dostupnost javnoga arhivskoga gradiva nastalog prije 22. prosinca 1990. djelovanjem:

1. saveznih tijela i organizacija bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije na teritoriju tadašnje Socijalističke Republike Hrvatske,
2. Sabora Socijalističke Republike Hrvatske i njegovih domova (vijeća),
3. članova Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz Socijalističke Republike Hrvatske,
4. delegacije Sabora u Vijeću republika i pokrajina Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije,
5. Predsjedništva Socijalističke Republike Hrvatske,
6. Savjeta Republike,
7. Izvršnog vijeća Sabora Socijalističke Republike Hrvatske,
8. republičkih sekretarijata i komiteta,
9. republičkih organa uprave i upravnih organizacija,
10. republičkih savjeta,
11. Vrhovnog suda Hrvatske,
12. Ustavnog suda Hrvatske,
13. redovnih sudova i sudova udruženog rada,
14. javnog tužilaštva,
15. javnog pravobranilaštva,
16. pravobranioaca samoupravljanja i
17. Komiteta za općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu,
18. Pete vojne oblasti Jugoslavenske narodne armije,
19. Vojnopomorske oblasti Jugoslavenske narodne armije,
20. Vojnog suda u Zagrebu,
21. Teritorijalne obrane i civilne zaštite,
22. Narodne banke Hrvatske,
23. Udružene banke Hrvatske,
24. Saveznog deviznog inspektorata, Odjel u Zagrebu,
25. Službe društvenog knjigovodstva Socijalističke Republike Hrvatske,
26. Republičkog fonda za razvoj privredno nedovoljno razvijenih krajeva,
27. komisija za ispitivanje porijekla imovine prvog i drugog stupnja,
28. republičkih samoupravnih interesnih zajednica i udruženih samoupravnih interesnih zajednica,
29. međunarodnih i međurepubličkih tijela i organizacija u kojima je sudjelovala Socijalistička Republika Hrvatska,
30. skupština i izvršnih tijela (organa) općina, gradskih zajednica općina i zajednica općina,
31. bivših društveno-političkih organizacija, uključujući pravne prednike i pravne sljednike navedenih tijela i organizacija kao i njihove stručne službe.

Javno arhivsko gradivo iz stavka 1. ovoga članka dostupno je za korištenje bez ograničenja propisanih člancima 20. i 21. ovoga Zakona osim gradiva određenog odlukom Vlade Republike Hrvatske iz članka 20. stavka 4. ovoga Zakona.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, osoba koja učini vjerojatnim da su joj na bilo koji način bila kršena ili ograničena ljudska prava i temeljne slobode zbog političkih razloga ima pravo zahtijevati da se prikrije njezin identitet u javnom arhivskom gradivu koje sadrži njezine osobne podatke i to najdulje do isteka rokova iz članka 21. stavka 1. ovoga Zakona.

Pravo zahtijevati prikrivanje identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose u javnom arhivskom gradivu u smislu stavka 3. ovoga članka nema osoba koja je do 22. prosinca 1990. bila dužnosnik ili zaposlenik nekog tijela i organizacija iz stavka 1. ovoga članka ili je surađivala s nekim od tih tijela i organizacija tako da je sudjelovala u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba.

Svaka osoba čiji se osobni podaci nalaze u javnom arhivskom gradivu iz stavka 1. ovoga članka ima pravo u gradivo koje se na nju odnosi dati pisanu izjavu kojom osporava istinitost ili potpunost svojih osobnih podataka uz navođenje arhivskog fonda i arhivskoga gradiva na koje se izjava odnosi.

Nadležni državni arhiv mora dati na uvid izjavu iz stavka 5. ovoga članka svakom korisniku javnoga arhivskoga gradiva na koje se izjava odnosi, i to zajedno s tim javnim arhivskim gradivom, a što su djelatnik korisničke službe nadležnoga državnog arhiva i korisnik obvezni potvrditi na preslici izjave upisivanjem nadnevka davanja izjave na uvid i potpisom.

O zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva rješenjem odlučuje ravnatelj arhiva. Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za prikriivanje identiteta osobe na koju se osobni podaci odnose može se podnijeti žalba Agenciji za zaštitu osobnih podataka.

Nadležni državni arhiv će i bez posebnog zahtjeva izvršiti privremeno prikriivanje identiteta podnositelja zahtjeva iz stavka 3. ovog članka i to od zaprimanja zahtjeva za prikriivanje identiteta do nastupanja izvršnosti rješenja kojim se odlučuje o zahtjevu.

Članak 22. (NN 46/17)

Ako opravdani znanstveni i drugi razlozi zahtijevaju korištenje arhivskoga gradiva prije isteka rokova dostupnosti propisanih ovim Zakonom (u daljnjem tekstu: prijevremeno korištenje), ravnatelj arhiva odobrit će korištenje toga gradiva premda se nisu ispunile pretpostavke iz članka 20. i 21. ovoga Zakona, na način i pod uvjetima koji jamče zaštitu javnih probitaka, odnosno privatnosti, prava i probitaka treće osobe.

Ako se zahtijeva prijevremeno korištenje javnoga arhivskoga gradiva koje je označeno nekim od stupnjeva tajnosti, ravnatelj arhiva odobrit će njegovo korištenje ako stvaratelj gradiva deklasificira to gradivo u postupku propisanom posebnim propisom kojim se uređuje tajnost podataka.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka smatrat će se da je javno arhivsko gradivo deklasificirano ako stvaratelj gradiva ne dostavi nadležnom državnom arhivu svoju odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za korištenje gradiva.

Ako se zahtijeva prijevremeno korištenje javnoga arhivskoga gradiva koje sadržava osobne podatke, ravnatelj arhiva odobrit će korištenje arhivskoga gradiva ako je ispunjena koja od pretpostavki koja je propisana posebnim propisima o dostupnosti osobnih podataka.

Iznimno od odredaba stavaka 1. – 4. ovoga članka, ravnatelj arhiva mora odobriti korištenje arhivskoga gradiva i prije isteka roka ako je takvo gradivo nužno za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva u sudskom ili upravnom postupku ili u postupku alternativnog rješavanja sporova (arbitraža, mirenje i dr.).

U slučaju iz stavka 5. ovoga članka ravnatelj arhiva dostavit će javno arhivsko gradivo tijelu koje vodi postupak uz upozorenje da su tijelo koje vodi postupak i svi sudionici postupka dužni čuvati tajnost u njemu sadržanih podataka u skladu s propisima o tajnosti podataka ili propisima o zaštiti osobnih podataka.

U slučaju odbijanja zahtjeva za prijevremeno korištenje javnoga arhivskoga gradiva, ravnatelj arhiva će u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva donijeti rješenje.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za prijevremeno korištenje javnoga arhivskoga gradiva može se podnijeti žalba povjereniku za informiranje.

Javno arhivsko gradivo mogu koristiti bez ograničenja stvaratelji čijom je djelatnošću i radom ono nastalo.

Članak 23.

Na korištenje se u načelu daju snimci arhivskoga gradiva.

Dokumente, potrebne u službene svrhe, arhivi u načelu daju na korištenje u obliku ovjerovljena preslika.

Iznimno se državnim tijelima može posuditi izvorno arhivsko gradivo, ali na određeno vrijeme i uz uvjet da se na trošak toga tijela prethodno izradi zaštitni preslik.

Iznimno, izvorno arhivsko gradivo može se dati na korištenje ako ne postoje snimci toga gradiva ili ako to zahtijeva znanstvena metoda rada.

Arhivsko gradivo može se koristiti za izložbe izvan arhiva, ukoliko su osigurani uvjeti za njegovu zaštitu i sigurnost i uz obvezu da se zaštitno snimi o trošku posuditelja, prije predaje.

Članak 24. (NN 46/17)

Korištenje arhivskoga gradiva i obavijesnih pomagala u arhivima je besplatno. Za izradu ovjerovljenih preslika koje ovjerava arhiv, običnih preslika ili za korištenje posebne tehničke opreme arhiva arhivu se plaća naknada koja ne može biti veća od iznosa materijalnih troškova arhiva potrebnih za izradu ovjerovljenih preslika, običnih preslika ili korištenja posebne tehničke opreme.

Korisnicima je dopušteno samostalno umnažanje zapisa arhivskog gradiva vlastitim priručnim tehničkim sredstvima, za osobne potrebe, bez plaćanja naknade.

Za korištenje gradiva prema stavku 1. ovoga članka arhivu se plaća naknada utvrđena Pravilnikom o korištenju arhivskoga gradiva.

Članak 25. (NN 46/17)

O davanju odobrenja za korištenje javnoga arhivskoga gradiva odlučuje ravnatelj arhiva odmah, a najkasnije u roku od osam dana od podnošenja zahtjeva ako nije drukčije određeno ovim Zakonom.

U slučaju odbijanja zahtjeva za korištenje arhivskoga gradiva, u cijelosti ili u dijelu zahtjeva, ravnatelj arhiva donosi pisano obrazloženo rješenje.

Ako nije drukčije određeno ovim Zakonom, žalba protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 26.

Način, uvjeti i postupak korištenja javnoga arhivskog gradiva, te izrada preslika i ovjerovljenih prijepisa utvrđuju se Pravilnikom o korištenju arhivskoga gradiva što ga donosi ministar kulture na prijedlog Hrvatskoga državnog arhiva.

Članak 27.

Za svaku štetu i povredu nečijega prava učinjenu korištenjem arhivskoga gradiva odgovara osoba kojoj je odobreno korištenje gradiva.

Članak 28.

Izvorno arhivsko gradivo može se iznijeti u inozemstvo u svrhu izlaganja, ekspertize ili provođenja mjera zaštite, uz odobrenje koje rješenjem daje ministar kulture. U rješenju se određuje rok u kojem arhivsko gradivo mora biti vraćeno u zemlju, a mogu se odrediti i drugi uvjeti.

Prije iznošenja iz zemlje obvezno je gradivo zaštitno snimiti.

III. PRIVATNO ARHIVSKO GRADIVO

Članak 29.

Privatnim arhivskim gradivom smatra se arhivsko gradivo nastalo djelovanjem privatnih pravnih i fizičkih osoba, ukoliko nije nastalo u obavljanju javnih ovlasti ili u obavljanju javne službe i ako nije u državnom vlasništvu.

Članak 30.

Hrvatski državni arhiv utvrđuje popis imatelja arhivskoga gradiva u privatnom vlasništvu za koje po svojoj stručnoj ocjeni utvrdi da je od interesa za državu.

Članak 31.

Privatno arhivsko gradivo upisuje se u Upisnik vlasnika privatnoga arhivskog gradiva.

Upisnik iz stavka 1. ovoga članka vodi Hrvatski državni arhiv i u njega se unose sljedeći podaci:

- tvrtka i sjedište, odnosno ime, prezime i prebivalište vlasnika, te ime, prezime i prebivalište odgovorne osobe,
- osnovni podaci o stvaratelju arhivskoga gradiva,
- kratki opis sadržaja, vremenski raspon i količina gradiva,
- datum upisa, te broj i nadnevak rješenja o proglašenju gradiva dijelom spomeničke baštine.

1. Obveze imatelja privatnoga arhivskog gradiva

Članak 32.

Na stvaratelje i imatelje privatnoga arhivskog gradiva na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o javnom arhivskom gradivu, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 33.

Imatelji privatnoga arhivskog gradiva koji iz bilo koje osnove čuvaju arhivsko gradivo ili pojedinačne dokumente trajne vrijednosti, obavezni su:

- obavijestiti nadležni državni arhiv o posjedovanju gradiva,
- čuvati gradivo i poduzimati mjere potrebne za njegovo sigurno čuvanje i zaštitu,
- srediti gradivo i izraditi popis,
- dopustiti ovlaštenoj osobi nadležnoga državnog arhiva da pregleda gradivo i po potrebi provede sigurnosno snimanje.

Ukoliko imatelj privatnoga arhivskog gradiva nije u mogućnosti srediti gradivo i izraditi popis, dužan je dopustiti nadležnom državnom arhivu da to učini o svom trošku.

Članak 34.

Ako imatelj privatnoga arhivskog gradiva nemarno ili nestručno čuva gradivo, tako da postoji opasnost da ono bude oštećeno ili uništeno, pa ni nakon opomene nadležnoga državnog arhiva u ostavljenom roku ne osigura uvjete za pravilno čuvanje i stručno održavanje arhivskoga gradiva, nadležni državni arhiv može rješenjem odrediti da se arhivsko gradivo preda arhivu na čuvanje dok imatelj ne dokaže da je osigurao propisane uvjete, i to rješenje izvršiti. Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba se podnosi Ministarstvu kulture. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 35.

Vlasnik privatnoga arhivskog gradiva može ga pohraniti, darovati ili prodati državnom arhivu.

Privatno arhivsko gradivo koje pohranom, darovanjem ili kupnjom dođe u posjed državnoga arhiva, pristupačno je za korištenje pod uvjetima i na način koji vrijede za javno arhivsko gradivo, ako nije drukčije utanačeno u ugovoru, odnosno u ispravi o predaji gradiva državnom arhivu.

Vlasnik, koji je gradivo pohranio u državnom arhivu, zadržava sva prava na gradivo ako ugovorom o pohrani nije drukčije određeno.

2. Promet privatnim arhivskim gradivom**Članak 36.**

Državni arhivi imaju pravo prvokupa arhivskoga gradiva u privatnome vlasništvu.

Vlasnici privatnoga arhivskog gradiva koji žele prodati svoje arhivsko gradivo, dužni su ga najprije ponuditi nadležnom državnom arhivu na čijem području imaju svoje sjedište, odnosno prebivalište. U ponudi moraju navesti cijenu i druge uvjete prodaje.

Nadležni državni arhiv koji ne želi koristiti svoje pravo prvokupa dužan je u roku od 30 dana od dana prijama ponude, o ponudi izvijestiti Hrvatski državni arhiv, koji se u roku od narednih 30 dana mora očitovati o ponudi.

Ukoliko ponuda ne bude prihvaćena u roku od 60 dana od njene predaje nadležnom državnom arhivu, vlasnik može svoje arhivsko gradivo prodati drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi, uz cijenu koja nije niža od cijene navedene u ponudi nadležnom državnom arhivu i pod uvjetima koji za kupca nisu ni u čemu povoljniji od uvjeta sadržanih u ponudi nadležnom državnom arhivu.

Ako vlasnik privatnoga arhivskog gradiva postupi protivno odredbama ovoga članka, nadležni državni arhiv ima pravo tužbom protiv vlasnika i kupca zahtijevati poništenje ugovora o kupoprodaji, a najkasnije u roku od pet godina od dana sklapanja takvog ugovora.

Članak 37.

Osobe koje prodaju svoje arhivsko gradivo državnom arhivu, oslobođene su plaćanja svih vrsta poreza na promet.

Državni arhivi mogu dati primjerenu naknadu osobama koje pomognu u pronalazanju i evidentiranju arhivskoga gradiva.

Članak 38.

Vlasnici privatnoga arhivskog gradiva, koji namjeravaju svoje gradivo iznijeti iz Republike Hrvatske, dužni su, bez obzira jesu li upisani u Upisnik iz članka 31. ovoga Zakona, zatražiti odobrenje koje rješenjem izdaje ministar kulture.

Ministar kulture može odobriti privremeni ili trajni izvoz privatnoga arhivskog gradiva nakon pribavljenog mišljenja nadležnoga državnog arhiva.

IV. ARHIVSKA SLUŽBA**Članak 39.**

Arhivska služba obavlja se kao javna služba obvezno na cijelom području Republike Hrvatske.

Arhivsku službu obavljaju, kao javne ustanove, Hrvatski državni arhiv, područni državni arhivi, te arhivi jedinica lokalne samouprave i uprave.

Određene poslove arhivske službe mogu, kao ustanove, obavljati specijalizirani arhivi i privatni arhivi, na način uređen ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 40.

Upravne i druge stručne poslove u odnosu na arhivsku djelatnost obavlja Ministarstvo kulture.

Članak 41.

Hrvatski državni arhiv, kao središnji i matični državni arhiv, obavlja arhivsku službu u odnosu na arhivsko i registraturno gradivo državnih tijela, državnih i javnih ustanova i poduzeća, te pravnih osoba, obitelji i pojedinaca, čija se djelatnost prostirala ili se prostire na čitavom ili većem dijelu Republike Hrvatske, odnosno koja ima značenje za Republiku Hrvatsku.

Područni državni arhivi obavljaju arhivsku službu u odnosu na arhivsko i registraturno gradivo državnih tijela, pravnih osoba s javnim ovlastima i javnih službi koje obavljaju djelatnost na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave i uprave i u odnosu na gradivo koje nastaje na području djelovanja toga arhiva.

Arhivi jedinica lokalne samouprave i uprave čuvaju, zaštićuju, obrađuju i koriste javno arhivsko gradivo tijela lokalne samouprave i uprave i njihovih javnih službi.

Članak 42.

Specijalizirani arhivi i privatni arhivi (sveučilišni arhivi, gospodarski arhivi, arhivi vjerskih zajednica, arhivi banaka i dr.) mogu prikupljati i čuvati arhivsko i registraturno gradivo nastalo radom svojih osnivača i drugih domaćih pravnih i fizičkih osoba.

Specijalizirani arhivi koji se osnivaju za zaštitu, obradu i korištenje javnog arhivskog i registraturnoga gradiva, mogu se osnovati na temelju pribavljene suglasnosti i rješenja o razgraničenju nadležnosti s arhivima iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona, što ga izdaje ministar kulture.

Članak 43. (NN 46/17)

Državni arhivi u sklopu svojih zadaća iz članka 41. ovoga Zakona:

- provode mjere zaštite arhivskoga gradiva u arhivu i brinu za njegovu sigurnost,
- sređuju, popisuju i objavljuju arhivsko gradivo, te ga daju na korištenje,
- obavljaju stručni nadzor nad čuvanjem i odabiranjem arhivskoga gradiva koje se nalazi izvan arhiva i određuje mjere njegove zaštite,
- provode neposredan nadzor nad radom arhiva i drugih imatelja arhivskoga gradiva izvan sustava državnih arhiva,
- preuzimaju javno arhivsko gradivo,
- prikupljaju privatno arhivsko gradivo otkupom, poklonom ili pohranom,
- obavljaju sigurnosno i zaštitno snimanje arhivskoga gradiva, te restauratorske i konzervatorske poslove u svezi s arhivskim gradivom,
- izdaje potvrde o podacima, izvatke iz dokumenata i ovjerovljene prijepise na zahtjev korisnika,
- izrađuju i objavljuju obavijesna pomagala za pojedine arhivske fondove i zbirke,
- organiziraju predavanja, tečajeve i druge oblike stručnog osposobljavanja i usavršavanja arhivskog osoblja,
- priređuju izložbe, predavanja i provode druge oblike kulturne djelatnosti radi poticanja zanimanja za arhivsko gradivo i arhivsku djelatnost,
- surađuju međusobno i s drugim ustanovama kulture, znanstvenim i srodnim ustanovama dokumentacijske i informacijske službe radi unapređenja arhivske djelatnosti i znanstvenoga rada u području arhivistike, pomoćnih povijesnih i informacijskih znanosti,
- obavljaju i druge poslove određene ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 44.

Radi ostvarenja svojih zadaća, državni arhivi stručnim i znanstvenim metodama istražuju i proučavaju pitanja zaštite kulturnih dobara, arhivistike, pomoćnih povijesnih i informacijskih znanosti, suvremenih oblika strojne obrade podataka i srodnih disciplina.

Državni arhivi mogu objavljivati gradivo i izdavati druge stručne publikacije iz svoga djelokruga, izrađivati i objavljivati znanstvene studije, organizirati znanstvene i stručne skupove, biti nositelji znanstvenih i stručnih projekata ili sudjelovati u ostvarenju znanstvenih i stručnih projekata drugih ustanova.

Članak 45.

Hrvatski državni arhiv, osim poslova iz članka 43. ovoga Zakona, obavlja i sljedeće poslove i zadaće:

- vodi registar arhivskih fondova i zbirki Republike Hrvatske,
- obavlja informativno-dokumentacijsku službu o arhivskom gradivu na području Republike Hrvatske,
- vodi evidencije o arhivskom gradivu u inozemnim arhivima koje je od značenja za Republiku Hrvatsku, kao i o arhivskom gradivu iseljene Hrvatske,

- vodi Upisnik svih arhiva u Republici Hrvatskoj,
- vodi Upisnik vlasnika arhivskoga gradiva Republike Hrvatske u privatnom vlasništvu,
- vodi evidenciju osoba zaposlenih u državnim arhivima,
- izrađuje plan školovanja i drugih oblika izobrazbe stručnog arhivskog osoblja,
- daje mišljenje ministru kulture o programima rada državnih arhiva,
- obavlja i druge stručne poslove predviđene zakonom.

U sastavu Hrvatskoga državnog arhiva djeluje:

- Hrvatska kinoteka kao nacionalni filmski arhiv, koja čuva i provodi mjere zaštite i restauracije filmskog i ostalog audiovizualnog gradiva,
- Središnji laboratorij za fotografiju, mikrografiju i reprografiju,
- Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju arhivskoga gradiva,
- Zavod za arhivistiku i pomoćne povijesne znanosti,
- Razvojni služba.

Članak 46.

Državni arhivi mogu osnovati sabirne centre (međuarhive) kao svoje podružnice, u svrhu prikupljanja, odabiranja, čuvanja i sređivanja registraturnoga i arhivskoga gradiva.

Članak 47.

Arhivi obvezno vode:

- knjigu primljenoga arhivskoga gradiva, opći našastar arhivskoga gradiva i našastare za pojedine fondove i zbirke, knjigu pohranjenoga arhivskoga gradiva, knjigu snimljenoga arhivskoga gradiva, te knjigu restauriranoga i konzerviranoga arhivskoga gradiva,
- evidenciju o stvarateljima i imateljima arhivskoga i registraturnoga gradiva na svom području,
- evidenciju o korištenju arhivskoga gradiva.

Ministar kulture donosi, na prijedlog Hrvatskoga državnog arhiva pravilnik o vođenju evidencije iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 48.

Izradom obavijesnih pomagala i davanjem stručnih i znanstvenih obavijesti, arhivi se povezuju u jedinstveni informacijski sustav, uključuju u opći informacijski sustav Republike Hrvatske i u međunarodne sustave prijenosa obavijesti.

1. Osnivanje arhiva i sredstva za njihov rad

Članak 49.

Državne arhive osniva Republika Hrvatska.

Jedinica lokalne samouprave i uprave može osnovati svoj arhiv.

Više jedinica lokalne samouprave i uprave može osnovati zajednički arhiv, a međusobne odnose urediti ugovorom.

Ako jedinica lokalne samouprave i uprave ne osnuje svoj arhiv, poslove iz članka 41. stavka 3. ovoga Zakona o njenom trošku obavlja područni državni arhiv nadležan za područje te jedinice lokalne samouprave.

Specijalizirane i privatne arhive mogu osnovati domaće i strane pravne i fizičke osobe, sukladno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa.

Članak 50.

Arhiv se može osnovati ako je:

- osiguran potreban i primjeren radni i spremišni prostor, te odgovarajuća oprema,
- osiguran potreban broj stručnoga arhivskoga osoblja,
- osigurana novčana sredstva za osnivanje i početak rada arhiva, kao i sredstva za njegov rad.

Rješenje o postojanju uvjeta za osnivanje arhiva jedinica lokalne samouprave i uprave, te specijaliziranih i privatnih arhiva, donosi Ministarstvo kulture.

Ako Ministarstvo u roku od 30 dana od dana prijama zahtjeva ne donese rješenje iz stavka 2. ovoga članka, smatra se da je osnivač ispunio uvjete za osnivanje arhiva.

Ministar kulture donosi, na prijedlog Hrvatskoga državnog arhiva, pravilnik kojim se utvrđuju uvjeti smještaja, opreme, zaštite i obrade arhivskoga gradiva, te broj i struktura stručnog osoblja arhiva.

Članak 51.

Sredstva za rad državnih arhiva osiguravaju se u državnom proračunu.

Sredstva za rad ostalih arhiva osiguravaju njihovi osnivači.

Ako u obavljanju svoje djelatnosti arhiv ostvari dodatna sredstva (dobit), ona se mogu upotrijebiti isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti arhiva.

Članak 52.

Prostor za rad, spremišni prostor i opremu Hrvatskoga državnoga arhiva osigurava Republika Hrvatska.

Prostor za rad i spremišni prostor područnih državnih arhiva osiguravaju gradovi u kojima arhiv ima svoje sjedište, a opremu im osigurava Republika Hrvatska.

Prostor za rad, spremišni prostor i opremu za ostale arhive osiguravaju njihovi osnivači.

Jedinice lokalne samouprave i uprave ili druge pravne osobe koje nisu osnovale svoje arhive, pa svoje gradivo predaju na čuvanje državnom arhivu, snose troškove preuzimanja, smještaja, čuvanja, obrade i zaštite svoga arhivskog gradiva.

Uzajamne obveze iz stavka 4. ovoga članka utvrđuju se ugovorom između državnog arhiva i jedinice lokalne samouprave i uprave, odnosno pravne osobe koja svoje gradivo predaje arhivu.

Članak 53.

Tijelo koje donese odluku o prestanku rada arhiva ili utvrdi da je arhiv prestao radom, dužno je ovu odluku dostaviti Ministarstvu kulture.

Ministarstvo kulture, na prijedlog Hrvatskog državnog arhiva, utvrđuje mjere zaštite gradiva arhiva koji je prestao radom i određuje izvršitelja.

2. Upravljanje arhivom

Članak 54.

Arhivom upravlja ravnatelj.

Za ravnatelja arhiva može se imenovati osoba koja ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, kao i osoba koja je stekla visoku stručnu spremu sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 123/03., 198/03., 105/04., 174/04. i 46/07.), te položen stručni ispit iz arhivske struke, objavljene vrijedne stručne ili znanstvene radove i odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima.

Iznimno se za ravnatelja arhiva može imenovati osoba koja nije položila stručni ispit iz arhivske struke, ako se na temelju dosadašnjeg rada može očekivati da će s uspjehom voditi arhiv i uz obvezu polaganja stručnog ispita u roku od dvije godine od dana imenovanja.

Članak 55.

Ravnatelja Hrvatskoga državnog arhiva imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministra kulture.

Ravnatelje područnih državnih arhiva imenuje i razrješava ministar kulture.

Ravnatelje ostalih arhiva imenuje i razrješava osnivač sukladno odredbama Zakona o ustanovama.

Ravnatelji arhiva imenuju se na četiri godine na temelju javnog natječaja i mogu biti ponovno imenovani.

Članak 56.

Arhivi imaju stručno vijeće.

Stručno vijeće arhiva raspravlja o svim stručnim pitanjima rada arhiva, daje ravnatelju mišljenje i prijedloge glede organizacije rada i uvjeta za razvitak arhivske djelatnosti, te obavlja i druge stručne poslove sukladno sa statutom arhiva.

Sastav stručnoga vijeća utvrđuje se statutom arhiva. U arhivu u kojemu je zaposleno do pet stručnih djelatnika, svi oni čine stručno vijeće.

3. Nadzor

Članak 57.

Upravni nadzor nad radom državnih arhiva obavlja Ministarstvo kulture.

Hrvatski državni arhiv obavlja stručni nadzor nad radom područnih državnih arhiva, a stručni nadzor nad Hrvatskim državnim arhivom obavlja Ministarstvo kulture.

Upravni nadzor nad radom ostalih arhiva obavlja županijski ured za prosvjetu, kulturu, informiranje, šport i tehničku kulturu na čijem području arhiv ima sjedište, odnosno Gradski ured za obrazovanje, kulturu i znanost Grada Zagreba, a stručni nadzor nad njima obavlja državni arhiv na čijem području arhiv djeluje.

V. HRVATSKO ARHIVSKO VIJEĆE

Članak 58. (NN 46/17)

Hrvatsko arhivsko vijeće je savjetodavno tijelo ministra kulture koje obavlja savjetodavne i određene stručne poslove u arhivskoj djelatnosti, prema odredbama ovoga Zakona, a osobito:

- raspravlja o općim pitanjima iz područja arhivske djelatnosti, daje preporuke i mišljenja o unapređenju djelatnosti,
- razmatra srednjoročne i dugoročne programe razvitka arhivske djelatnosti,
- razmatra programe rada i godišnja izvješća državnih arhiva,
- daje mišljenje o potrebi osnivanja arhiva,
- daje mišljenje o ostvarivanju znanstvene i kulturne funkcije arhiva,
- daje mišljenje o korištenju arhivskoga gradiva u arhivima prije isteka predviđenoga roka,
- daje mišljenja o međunarodnoj suradnji na području arhivske djelatnosti,
- daje mišljenje o radu i financiranju arhiva jedinica lokalne samouprave i uprave, specijalnih i privatnih arhiva,
- predlaže ministru kulture dodjeljivanje odgovarajućih stručnih arhivskih zvanja prema pravilniku iz članka 61. ovoga Zakona,
- obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 59.

Hrvatsko arhivsko vijeće ima 11 članova koji se imenuju na četiri godine.

Članove Hrvatskoga arhivskog vijeća imenuju: Ministarstvo kulture i Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave po - dva člana, a po jednog člana - Ministarstvo obrane, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo znanosti i tehnologije, Hrvatska biskupska konferencija, Hrvatsko arhivističko društvo, a Hrvatski državni arhiv imenuje svoga ravnatelja.

Hrvatsko arhivsko vijeće bira predsjednika iz svojih redova.

Članak 60.

Hrvatsko arhivsko vijeće donosi poslovnik o svom radu.

Stručne i administrativne poslove za Hrvatsko arhivsko vijeće obavlja Hrvatski državni arhiv.

VI. STRUČNO OSOBLJE U ARHIVIMA

Članak 61.

Stručne poslove u arhivima obavlja stručno osoblje u zvanjima: arhivski tehničar, viši arhivski tehničar, arhivist, viši arhivist i arhivski savjetnik, kao i njima odgovarajuće osoblje u konzervatorskoj i restauratorskoj struci, reprografiji i mikrografiji, te zaštiti audiovizualnog i filmskog arhivskog gradiva.

Uvjete i način stjecanja stručnih zvanja iz stavka 1. ovoga članka propisat će pravilnikom ministar kulture na prijedlog Hrvatskog arhivskog vijeća.

Članak 62. -64.

Brisani.

VII. KAZNENE ODREDBE

Članak 65.

Prestao vrijediti.

Članak 66. (NN 46/17)

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- imatelj, odnosno tijelo koje donese odluku o podjeli gradiva pismohrane protivno odredbi članka 4. stavka 2. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva te stvaratelj i imatelj iz članka 32. ovoga Zakona, koji nakon upozorenja državnog arhiva ne ispune obveze iz članka 7., 8. i 9. ovoga Zakona ili ako zbog neizvršavanja ili zakašnjenja u izvršavanju tih obveza nastane šteta na gradivu,
- tijelo koje donese odluku o prestanku rada stvaratelja ili imatelja javnoga arhivskog ili registraturnoga gradiva ili gradiva kojemu je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra, a ne provede mjere propisane člankom 10. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva i nadležni arhiv koji pri odabiranju arhivskoga gradiva ne postupe prema odredbama članka 11. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji neodabrano registraturno gradivo ne unište prema odredbi članka 13. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji ne predaju javno arhivsko gradivo u roku iz članka 14. stavka 1. ovoga Zakona,
- stvaratelj i imatelj koji prilikom predaje gradiva ne postupe prema odredbama članka 15. ovoga Zakona,
- proizvođači i uvoznici filmova koji ne postupe prema odredbama članka 16. ovoga Zakona,
- imatelj privatnoga arhivskoga gradiva koji po upozorenju državnog arhiva ne izvrši obveze iz članka 34. ovoga Zakona ili zbog neizvršenja ili zakašnjenja u izvršavanju tih obveza nastane trajna šteta na gradivu,
- imatelj privatnoga arhivskoga gradiva koji prilikom prodaje gradiva ne postupi prema odredbama članka 36. ovoga Zakona,
- trgovačka društva, ustanove i druge pravne osobe koje su preuzele gradivo u pismohranama nastalo djelatnošću bivših organizacija udruženoga rada ako ne postupe prema odredbama članka 69. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- nadležni državni arhiv koji ne preuzme javno arhivsko gradivo u roku iz članka 14. ovoga Zakona,
- arhiv koji ne provodi/ne provede ili zakasni s provođenjem mjere/mjera zaštite gradiva, te ono bude oštećeno ili uništeno protivno odredbama članka 43. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- stvaratelj javnoga arhivskog i registraturnoga gradiva koji o osnivanju i promjeni djelatnosti i ustrojstva ne izvijesti nadležni državni arhiv prema odredbi članka 5. stavka 2. ovoga Zakona,
- imatelj javnoga arhivskog ili registraturnoga gradiva koji u roku od šest mjeseci od osnutka ne utvrdi popis i ne zatraži mišljenje nadležnoga državnog arhiva iz članka 11. ovoga Zakona.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 12.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

- arhiv koji preuzme arhivsko gradivo na način i pod uvjetima koji su različiti od propisanih u članku 14. i 15. ovoga Zakona,
- arhiv koji izda gradivo na korištenje, a nisu zadovoljeni uvjeti sigurnosti protivno odredbama članka 23. ovoga Zakona,
- arhiv koji dopusti korištenje gradiva prije isteka rokova propisanih u članku 20. i 21. ovoga Zakona ako korištenje nije odobreno na osnovi članka 22. ovoga Zakona,
- arhiv koji izda odobrenje za korištenje gradiva protivno odredbi članka 22. ovoga Zakona,
- arhiv koji ne vodi evidenciju iz članka 47. ovoga Zakona.

Odgovorna osoba stvaratelja i imatelja arhivskog i registraturnoga gradiva ili ustanove za prekršaje iz stavka 1. i 3. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 8.000,00 kuna.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 67.

Ministar kulture donijet će provedbene propise za koje je ovlašten ovim Zakonom u roku od godinu dana od njegova stupanja na snagu.

Do donošenja provedbenih propisa predviđenih ovim Zakonom ostaje na snazi, ukoliko nije u suprotnosti s ovim Zakonom:

1. Uputstvo o vođenju evidencije u arhivima ("Narodne novine", br. 7/63.),
2. Uputstvo o evidenciji arhiva i zbirki arhivske građe ("Narodne novine", br. 12/67.),
3. Pravilnik o odabiranju i izučivanju registraturne građe ("Narodne novine", br. 36/81.),
4. Pravilnik o polaganju stručnih ispita u arhivskoj struci ("Narodne novine", br. 38/81.),
5. Uputstvo o predaji arhivske građe arhivima ("Narodne novine", br. 33/87.),
6. Uputstvo o vrednovanju registraturne građe ("Narodne novine", br. 33/87.),
7. Pravilnik o polaganju ispita o stručnoj osposobljenosti radnika za zadatke i poslove zaštite arhivske i registraturne građe izvan arhiva ("Narodne novine", br. 17/88.),
8. Pravilnik o zaštiti arhivske i registraturne građe izvan arhiva ("Narodne novine", br. 17/88.),
9. Popis imalaca arhivske i registraturne građe prve i druge kategorije u nadležnosti Arhiva Hrvatske ("Narodne novine", br. 15/89.).

Članak 68.

Arhivsko gradivo koje se čuva u državnim arhivima, u smislu Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima ("Narodne novine", br. 25/78. i 47/86.), arhivsko gradivo nastalo do 31. prosinca 1990. za koje je po istom Zakonu postojala obveza predaje arhivima (članak 15.-17.) i arhivsko gradivo bivših društveno-političkih organizacija, državno je vlasništvo i smatra se javnim arhivskim gradivom prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 69.

Privatna i druga poduzeća, i ustanove, nastala pretvorbom, koja su do pretvorbe bila društveno, odnosno državno vlasništvo, mogu arhivsko gradivo što su ga preuzela pretvorbom, a potrebno im je u obavljanju njihove osnovne zadaće, zadržati najdulje deset godina nakon isteka kalendarske godine u kojoj je izvršena pretvorba.

Pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su navedeno gradivo osigurati od uništenja i oštećenja, te su ga po isteku predviđenoga roka dužne u sređenom stanju i popisano predati nadležnom državnom arhivu. Ukoliko arhiv nije u mogućnosti preuzeti gradivo, pravna ga je osoba dužna i nadalje čuvati u sređenom stanju.

Na dijelove gradiva koji su i nakon isteka roka iz stavka 1. ovoga članka potrebni za obavljanje djelatnosti, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o predaji javnoga arhivskog gradiva. Gradivo izuzeto od predaje, vlasnik je dužan popisati i popis predati nadležnom državnom arhivu.

Vlasnik pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka i nadležni državni arhiv sklapaju ugovor o predaji gradiva. U ugovoru se može ograničiti pravo korištenja predanoga gradiva, ako postoji opravdan razlog za sumnju da bi njegovim korištenjem vlasniku bila nanescena šteta.

Članak 70.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona postojeći Povijesni arhiv u Bjelovaru, Dubrovniku, Karlovcu, Osijeku, Pazinu, Rijeci, Slavonskom Brodu, Sisku, Splitu, Varaždinu, Zadru i Zagrebu nastavljaju radom kao područni državni arhivi pod nazivom Državni arhiv u Bjelovaru, Dubrovniku, Karlovcu, Osijeku, Pazinu, Rijeci, Slavonskom Brodu, Sisku, Splitu, Varaždinu, Zadru i Zagrebu.

Arhivi iz stavka 1. ovoga članka uskladit će svoje opće akte i način rada s odredbama ovoga Zakona u roku od 6 mjeseci od dana njegova donošenja.

Članak 71.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti arhivske građe i arhivima ("Narodne novine", br. 25/78., 47/86. i 47/89.) i Zakon o postupku imenovanja ravnatelja arhiva i o sastavu Hrvatskoga arhivskog vijeća ("Narodne novine", br. 96/93.), članak 28. Zakona o određivanju poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne samouprave i uprave ("Narodne novine", br. 75/93.).

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Pravilnik o zaštiti, obradi i selekciji registraturne i arhivske građe koja je nastala radom organa unutrašnjih poslova ("Narodne novine", br. 24/82.) i Pravilnik o zaštiti, obradi i selekciji

registraturne građe i čuvanju arhivske građe nastale radom organa uprave nadležnih za poslove narodne obrane ("Narodne novine", br. 37/83.).

Članak 72.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 612-06/96-01/01
Zagreb, 19. rujna 1997.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 65/09

Članak 7.

Osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju stručne poslove u arhivima nastavljaju s radom u svojim stručnim zvanjima stečenima prema odredbama zakona i drugih propisa koji su bili na snazi do donošenja ovoga Zakona.

Članak 8.

Osobe koje se zapošljavaju na stručnim poslovima u arhivima, do donošenja pravilnika iz članka 5. ovoga Zakona trebaju ispunjavati uvjete propisane člancima 61. do 64. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (»Narodne novine«, br. 105/97. i 64/00.).

Članak 9.

Ravnatelji i osobe koje se zapošljavaju u arhivima, a koje su stekle visoku, odnosno višu stručnu spremu sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, imaju sva prava iz Zakona o arhivskom gradivu i arhivima kao i osobe koje su završile odgovarajuću razinu obrazovanja prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Članak 10.

Hrvatsko arhivsko vijeće će u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predložiti ministru kulture donošenje pravilnika iz članka 5. ovoga Zakona.

Članak 11.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama« osim članka 2. ovoga Zakona koji stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 46/17

Članak 13.

Osoba iz članka 21.a stavka 3. dodanog člankom 6. ovoga Zakona može podnijeti zahtjev da joj se prikrije identitet u javnom arhivskom gradivu koje se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nalazi u nadležnom državnom arhivu i sadrži njezine osobne podatke u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u gradivu koje se preda nadležnom državnom arhivu nakon stupanja na snagu ovoga Zakona u roku od osamnaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 14.

Stvaratelji i imatelji javnog arhivskog gradiva iz članka 21.a stavka 1. dodanog člankom 6. ovoga Zakona obvezni su izraditi popis tog gradiva i dostaviti ga nadležnom državnom arhivu u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Nadležni državni arhiv učinit će popise iz stavka 1. ovoga članka dostupnima javnosti i korisnicima arhiva te će ih dostaviti Ministarstvu kulture i Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske izvijestit će Hrvatski sabor u roku od šest mjeseci od isteka roka iz stavka 1. ovoga članka o popisima arhivskog gradiva iz članka 21.a stavka 1. dodanog člankom 6. ovoga Zakona.

Stvaratelji i imatelji javnog arhivskog gradiva koje je utvrđeno popisom iz stavka 1. ovoga članka dužni su predati to gradivo nadležnom državnom arhivu u roku od jedne godine od isteka roka iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 15.

Vlada Republike Hrvatske donijet će odluku iz članka 20. stavka 4. izmijenjenog člankom 4. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ministar kulture uskladit će pravilnike koji su doneseni na temelju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (»Narodne novine«, br. 105/97., 64/00., 65/09. i 125/11. – Kazneni zakon) s ovim Zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu propisa iz stavka 2. ovoga članka pravilnici koji su doneseni na temelju Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (»Narodne novine«, br. 105/97., 64/00., 65/09. i 125/11. – Kazneni zakon) primjenjuju se u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Opći i pojedinačni akti, ugovori, zapisnici o preuzimanju ili slične isprave koji su doneseni, sklopljeni ili sastavljeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona i kojima se uređuje dostupnost javnoga arhivskoga gradiva primjenjuju se u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.